

**Результати
опитування науково-педагогічних працівників
Сумського державного педагогічного університету
імені А.С. Макаренка
щодо якості організації дистанційного навчання**

Термін проведення: з 17 по 30 березня 2026 року, відповідно до календаря моніторингових заходів Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка на 2025-2026 н.р.

Мета анкетування: опитування орієнтоване на виявлення сильних і слабких сторін дистанційної форми навчання, запровадженої в СумДПУ імені А.С. Макаренка, та на з'ясування рівня готовності викладачів до пов'язаних з ним викликів,

Форма проведення: анонімне анкетування з використанням Google-форм. Опитувальник містить 16 запитань закритої форми з можливістю додавання власної думки щодо пропонованого питання та 1 питання відкритої форми. Зміст анкет затверджено наказом №193 СумДПУ імені А.С. Макаренка від 15.05.2023 року.

В опитуванні взяло участь 53 респонденти – представники навчально-наукових інститутів/факультетів: найбільше опитаних – викладачі Навчально-наукових інститутів педагогіки і психології (32,1% опитаних) та історії, права та міжнародних відносин (20,8%), найменше – представники Навчально-наукового інституту фізичної культури (7,5%) та факультету іноземної та слов'янської філології (1 особа).

Аналіз результатів опитування дозволив з'ясувати, що 62,3% викладачів визначили свій рівень готовності до здійснення дистанційного навчання як високий (при цьому, цей показник на 10 відсотків менший, ніж минулорічний), 26,4% оцінили його вище середнього, 11,3% обрали варіант «задовільний»:

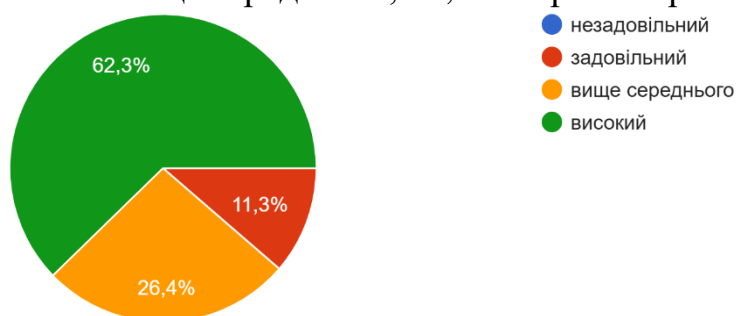

Рис. 1. Розподіл відповідей про рівень готовності до здійснення дистанційного навчання

Натомість оцінка опитаних викладачів рівня готовності здобувачів вищої освіти до дистанційної форми навчання знайшла відображення в таких показниках:

- вище середнього – 41,5% опитаних;
- високий – 34%;
- задовільний – 22,6%;
- незадовільний – 1 особа.

При цьому в порівнянні з минулим навчальним роком, на думку викладачів на 8,2% збільшилась кількість студентів з рівнем готовності до дистанційної форми навчання вище середнього та з'явилися здобувачі з незадовільним рівнем готовності.

Протягом навчального року лекційні та практичні заняття онлайн проводили постійно за розкладом 84,9% опитаних; у переважній більшості - 11,3%. У цьому навчальному році по одному викладачу зазначили, що іноді проводили заняття, або ж взагалі не проводили (представники Навчально-наукового інституту педагогіки і психології). При цьому активно використовувались найбільш доступні сервіси комунікації:

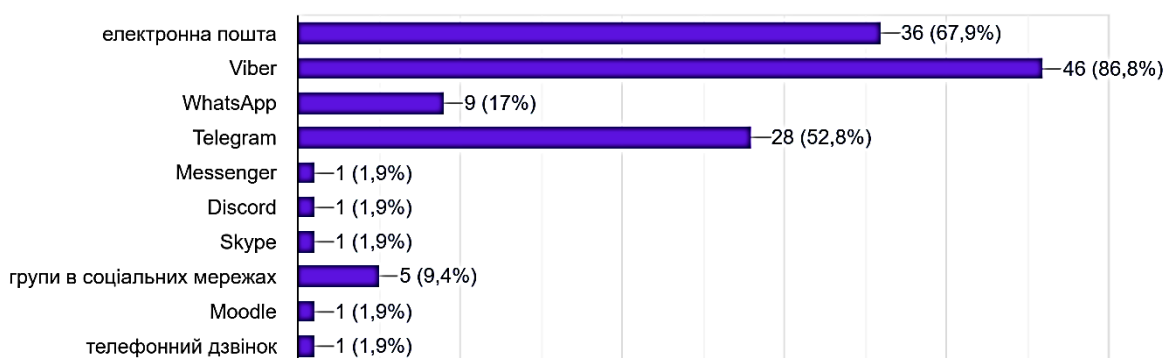

Рис. 2. Розподіл відповідей щодо використання сервісів під час дистанційного навчання

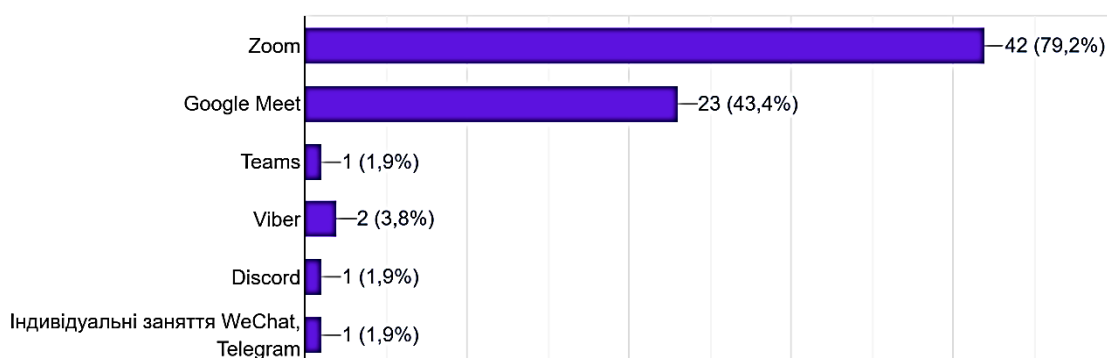

Рис. 3. Розподіл відповідей щодо використання способів комунікації під час дистанційного навчання

Варто зазначити, що 66% опитаних викладачів проводять консультації для

студентів на постійній основі (цей показник зменшився порівняно з минулим роком на 15%). При цьому отримання допомоги відбувалося в основному через месенджери:

- через Viber - 62,3% опитаних;
- через Telegram - 20,8%;
- через електронну пошту - 7,5%;
- через мобільний зв'язок - 7,5%.

Вважаємо позитивним той факт, що 100% викладачів дотримуються повною мірою Методичних рекомендацій щодо створення дистанційного курсу навчальної дисципліни, розроблених з урахуванням особливостей Moodle, що є офіційною платформою дистанційного навчання в СумДПУ імені А.С.Макаренка. Відповідно до цих рекомендацій у межах кожної дисципліни розміщені такі навчально-методичні матеріали:

- лекційні матеріали – 94,3 % респондентів;
- завдання для семінарських і практичних занять – 88,7 %;
- робоча програма навчальної дисципліни – 86,8% респондентів;
- завдання для самостійного опрацювання – 71,7 %;
- тестові завдання – 67,9 %;
- навчальні та навчально-методичні посібники – 66%;
- питання для самоконтролю – 64,2 %;
- презентаційні навчальні матеріали – 64,2%;
- методичні рекомендації – 58,5 %;
- критерії оцінювання результатів навчання – 56,6 %;
- посилання на бібліографічні джерела – 54,7 %.

Варіативністю відзначаються види завдань, запропонованих студентам. Серед них переважають письмові, тестові, інтерактивні, творчі, індивідуальні завдання; виконання самостійної роботи; створення презентацій; виконання вправ; розв'язування задач; опрацювання наукових статей, відео- та аудіоматеріалів; обговорення дискусійних питань у форматі форуму, моделювання навчальних ситуацій тощо:

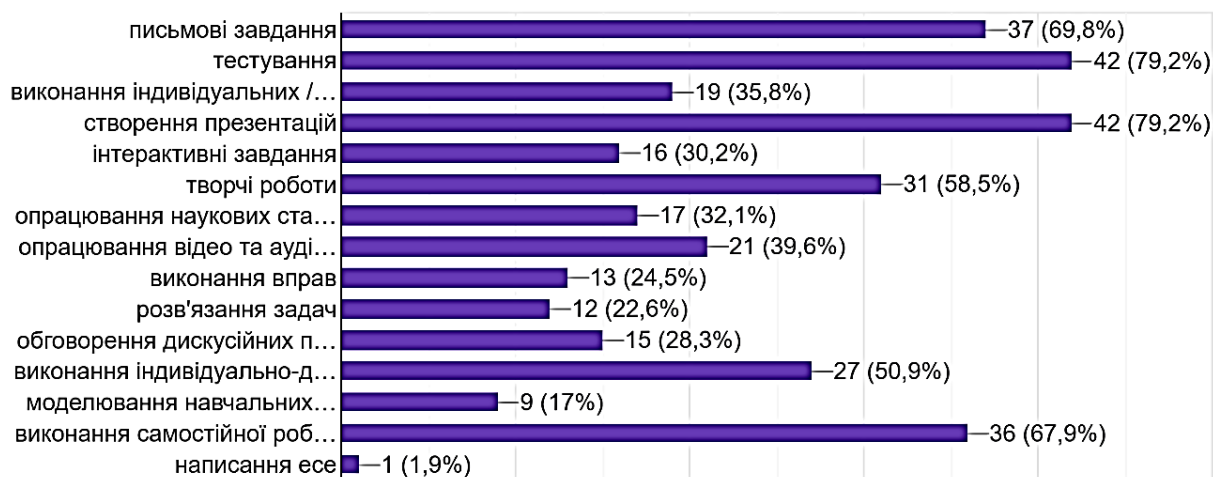

Рис. 4. Розподіл відповідей щодо видів завдань, які пропонують викладачі.

Викладачі використовують електронні навчальні ресурси (підручники, статті тощо), розміщені в репозитарії закладу при проведенні занять під час дистанційних курсів: часто – 35,8%, іноді – 50,9%, не використовують – 9,4% респондентів.

Щодо студентської активності в опануванні навчального матеріалу з допомогою платформи Moodle, відповіді викладачів розподілились таким чином:

- на відмінно оцінили 17% опитаних науково-педагогічних працівників;
- на добре – 43,4% опитаних;
- задовільно оцінили 32,1%;
- незадовільно- 7,5 %.

На запитання «Чи задоволені Ви технічними можливостями платформи дистанційного навчання Moodle?» ствердну відповідь дали 73,6% опитаних викладачів, часткову задоволеність відзначили 22,6%. Задля максимальної оптимізації освітнього процесу 49,1% респондентів систематично (цей показник збільшився порівняно з минулорічним на 26,5%), а 15,1% періодично використовують мобільний додаток Moodle.

Труднощі, з якими доводиться стикатись викладачам під час дистанційного навчання, респонденти виокремили наступні:

- неможливість надіслати великі файли або їх певну кількість (71,7% респондентів);
- відсутність пояснень (інструкцій, рекомендацій) як працювати і з сайтом і, відповідно, відсутність навичок роботи (9,4%);
- неможливість зв'язатися із студентом через сайт (9,4%);
- автоматичне завантаження навчальних матеріалів на телефон (7,5%).

Серед поодиноких труднощів викладачі виділили наступні:

- відсутність багатьох корисних модулів, що мають інші платформи;
- відсутність доступу 24/7;
- не надходить сигнал, що роботи студентів надіслані;
- ненадійне сховище даних.

Зважаючи на поодинокі труднощі роботи з платформою Moodle, викладачі прагнули б удосконалити свої знання з наступних аспектів дистанційного навчання:

- можливість створення модулів, зокрема модуль/закладку "Пам'ятка корисних посилань на допомогу при вивченні теми";
- можливість переходу на Teams;
- технологія проведення аналітики взаємодії студентів з Мудл;
- можливість працювати з відеофайлами, розміщення відео-лекцій;
- використання можливостей штучного інтелекту.

За результатами моніторингу фахівці ЦЗЯВО дійшли висновку, що дистанційне навчання, зумовлене воєнним станом, у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка організоване на належному рівні. Викладачі вчасно наповнюють офіційну платформу Moodle необхідним освітнім контентом, за потреби використовують альтернативні комунікаційні технології, у переважній більшості дотримуються розкладу лекційних та практичних занять в онлайн режимі, прагнуть зацікавити здобувачів вищої освіти шляхом використання різноманітних форм і методів навчання. Запропонована форма дистанційного навчання є зручною завдяки гнучкості, можливості ефективно використовувати час, однак характеризується рядом недоліків, які потребують вивчення з боку адміністрації університету та профільних спеціалістів.

Рекомендації фахівців ЦЗЯВО:

1) адміністрації університету та директорам/деканам навчально-наукових інститутів/факультетів ознайомитися з результатами моніторингу якості дистанційного навчання з метою усунення проблем, окреслених науково-педагогічними працівниками закладу освіти;

2) профільним спеціалістам вивчити пропозиції щодо вдосконалення дистанційної форми навчання з метою їх подальшого впровадження в освітній процес.

Методист ЦЗЯВО

Олена Мичкіна

Начальник ЦЗЯВО

Оксана Одінцова